PRESUDA SUDA

12. srpnja 1973.(*)

„Potpore za sanaciju rudarskih područja"

U predmetu 70/72,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa njezin pravni savjetnik Jochen Thiesing, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu pri uredu njezinog pravnog savjetnika Pierra Lamoureuxa, 4 boulevard Royal,

tužitelj,

protiv

Savezne Republike Njemačke, koju zastupa Martin Seidel, *Regierungsdirektor* u saveznom ministarstvu za gospodarstvo, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu pri Veleposlanstvu Savezne Republike Njemačke, 3 boulevard Royal,

tuženika,

povodom tužbe za utvrđenje da Savezna Republika Njemačka nije postupila po Odluci Komisije od 17. veljače 1971. o potporama dodijeljenima na temelju članka 32. Zakona o prilagodbi i sanaciji njemačke rudarske industrije i rudarskih područja,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, R. Monaco i P. Pescatore (izvjestitelj), predsjednici vijeća, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh, M. Sørensen i A. J. Mackenzie Stuart, suci,

nezavisni odvjetnik: M. H. Mayras,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

1 Komisija je na temelju članka 93. stavka 2. Ugovora o EEZ-u Sudu podnijela tužbu, koju je tajništvo Suda zaprimilo 2. listopada 1972., radi utvrđenja sljedećega:

RADNI PRIJEVOD

1. da Savezna Republika Njemačka nije postupila po Odluci Komisije od 17. veljače 1971. o potporama dodijeljenima na temelju članka 32. Zakona od 15. svibnja 1968. o prilagodbi i sanaciji njemačke rudarske industrije i rudarskih područja (naslovljenom „Kohlegesetz" (Zakon o ugljenu, Njemačka), *Bundesgesetzblatt* 1968. I, str. 365.), čije je djelovanje bilo produljeno člankom 9. Zakona od 18. kolovoza 1969. o dodjeli ulagačkih subvencija i izmjeni određenih odredbi o sustavu oporezivanja i sustavu premija (naslovljenom „Steueränderungsgesetz" (Zakon o izmjenama poreza, Njemačka), *Bundesgesetzblatt* 1969. I, str. 1211.),

2. da je Savezna Republika Njemačka obvezna od primatelja zahtijevati povrat određenih premija dodijeljenih protivno gore navedenoj odluci.

Predmet spora

2 Člankom 32. Zakona od 15. svibnja 1968. (Zakon o ugljenu) bila je tijekom određenog razdoblja omogućena dodjela potpora u obliku smanjenog oporezivanja radi poticanja ulaganja kojima se poboljšava gospodarska struktura njemačkih područja pogođenih rudarskom krizom.

Komisija, koja je 15. lipnja 1967. bila propisno obaviještena o nacrtu tog zakona, izjavila je 30. studenog 1967. da nema primjedbi.

3 Nakon što je odbor Bundestaga predložio izmjenu zakona koju je Bundestag usvojio 18. lipnja 1969., a Bundesrat odobrio 10. srpnja 1969., djelovanje članka 32. Zakona od 15. svibnja 1968. bilo je produljeno na temelju članka 9. Zakona od 18. kolovoza 1968. (Zakon o izmjenama poreza) za dvogodišnje razdoblje.

Dana 16. srpnja 1969. Vlada Savezne Republike Njemačke obavijestila je o tome Komisiju.

Međutim, iako je dotična vlada kasnila s ispunjenjem obveze dostave informacija koju države članice imaju na temelju prve rečenice članka 93. stavka 3., Komisija, sa svoje strane, nije izvršila ovlasti koje ima na temelju druge i treće rečenice članka 93. stavka 3., nego se u priopćenju od 1. kolovoza 1969. ograničila na podnošenje prigovora i zahtjeva za dostavu dodatnih informacija.

U tim su okolnostima zakonske odredbe koje je izglasovao Bundestag na snagu stupile proglašenjem zakona 18. kolovoza 1969.

Verbalnom notom od 1. listopada 1969. njemačka je vlada Komisiji dostavila kratko pojašnjenje okolnosti u kojima je bila izglasovana novela zakona.

4 Tek je pismom od 30. srpnja 1970. Komisija pozvala njemačku vladu da podnese primjedbe u skladu s člankom 93. stavkom 2. Ugovora i od nje zatražila da od 1. prosinca 1970. ne donosi više odluke o dodjeli potpora za područje Sjevernog Porajnja-Vestfalije.

5 Komisija je obaviješću objavljenom u *Službenom listu* od 14. kolovoza 1970. pozvala sve zainteresirane osobe – osim država članica – da podnesu primjedbe u vezi s produljenjem razdoblja za dodjelu predmetnih ulagačkih subvencija.

RADNI PRIJEVOD

Prema mišljenju Komisije, taj je poziv počeo proizvoditi učinke za adresate 20. kolovoza 1970.

6 Komisija je odluku za čije nepoštovanje optužuje Saveznu Republiku Njemačku donijela 17. veljače 1971. Ta je odluka počela proizvoditi učinke 24. veljače 1971., kada je o njoj obaviještena njemačka vlada.

Prema članku 1. Odluke, „Savezna Republika Njemačka odmah poduzima sve potrebne mjere za prestanak neselektivne dodjele ulagačkih subvencija koje su u rudarskim područjima savezne države Sjeverno Porajnje-Vestfalija predviđene člankom 32. prvim stavkom Zakona o prilagodbi i sanaciji njemačke rudarske industrije i rudarskih područja (Zakon o ugljenu), izmijenjenog člankom 9. Zakona od 18. kolovoza 1969. (Zakon o izmjeni poreza)".

7 Potom je Komisija započela pregovore s njemačkom vladom o utvrđenju kriterija za „selektivnu dodjelu" subvencija kako bi tuženiku omogućila ispunjenje obveza koje proizlaze iz Odluke od 17. veljače 1971.

Iako su ti pregovori bili okončani međusobnim sporazumom glede zemljopisnog područja primjene Odluke, njemačka tijela vlasti ipak su zastupala drugačije stajalište glede vremenskog okvira njezine primjene.

Njemačka tijela vlasti su za provedbu Oduke od 17. veljače 1971. usvojila prijelazno uređenje koje je Komisija smatra neispunjenjem obveza koje proizlaze iz navedene odluke.

Dopuštenost

8 Savezna Republika Njemačka osporava dopuštenost tužbe, koja je bila podnesena na temelju članka 93. stavka 2. prvog podstavka Ugovora, uz obrazloženje da Odluka Komisije od 17. veljače 1971., protivno formalnom zahtjevu iz Ugovora, ne određuje rok za usklađivanje, nego zahtijeva da se sporni sustav potpora prestane primjenjivati „odmah".

Određivanje takvoga roka je, prema prisilnim odredbama članka 93. stavka 1. Ugovora, uvjet za upućivanje predmeta Sudu u skladu s posebnim zahtjevima predmetne odredbe.

9 Ustvari, taj se prigovor ne odnosi na dopuštenost tužbe, nego na valjanost Odluke od 17. veljače 1971.

Stoga prigovor nedopuštenosti treba odbaciti.

10 Nadalje, tuženik ističe osobito nedopuštenost drugog tužbenog zahtjeva, prema kojem je obvezan u određenom roku od primatelja tražiti povrat premija dodijeljenih nakon donošenja Odluke od 17. veljače 1971.

Prema tuženikovu mišljenju, iz članka 171. Ugovora proizlazi da se Sud, u okviru tužbe protiv države članice, mora ograničiti na utvrđivanje neispunjenja obveze te da on nema ovlast državi članici naložiti poduzimanje konkretnih mjera.

RADNI PRIJEVOD

Tako zapravo država članica mora sama odrediti potrebne mjere za izvršenje odluke Suda kako bi otklonila posljedice neispunjenja obveze.

11 Prema članku 93. stavku 2. drugom podstavku, „Ako [...] država ne postupi u skladu s tom odlukom u propisanom roku, Komisija [...] može [...] neposredno uputiti predmet Sudu".

12 Glavnim tužbenim zahtjevom Komisija želi da Sud utvrdi da tuženik, time što od primatelja nije zahtijevao povrat nepropisno primljenih potpora, nije ispunio obvezu koja za njega proizlazi iz Odluke od 17. veljače 1971.

13 Takav je zahtjev dopušten jer je Komisija, u slučaju kada ustanovi da potpora nije spojiva sa zajedničkim tržištem, ovlaštena odlučiti da je dotična država mora ukinuti ili izmijeniti.

To ukidanje ili izmjena, da bi imali koristan učinak, mogu uključivati obvezu povrata potpore dodijeljene protivno Ugovoru, tako da ako se ne donesu mjere povrata, Komisija može predmet uputiti Sudu.

Osim toga, u postupku na temelju članaka 169. do 171. dopušteno je da Komisija zahtijeva utvrđenje da država članica, time što nije poduzela konkretne mjere, nije ispunila obvezu iz Ugovora.

Budući da je cilj Ugovora postići stvarno ukidanje povreda i njihovih prošlih i budućih posljedica, na tijelima Zajednice zaduženima za osiguranje poštovanja Ugovora je da odluče u kojoj mjeri obvezu predmetne države članice eventualno treba konkretizirati u obrazloženim mišljenjima na temelju članka 169. ili odlukama donesenima na temelju članka 93. stavka 2. kao i u tužbama pred Sudom.

Stoga ovaj prigovor treba odbaciti.

Meritum

14 Povreda za koju se tereti Savezna Republika Njemačka sastoji se u tome da je u područjima Sjevernog Porajnja-Vestfalije koja više ne ispunjavaju uvjete za dodjelu subvencija prema Zakonu od 15. svibnja 1968. nastavila dodjeljivati ulagačke subvencije na temelju novele Zakona od 18. kolovoza 1969. (Zakon o izmjeni poreza).

15 Komisija se tijekom postupka pozvala na razne datume od kojih je zabrana dodjele tih potpora trebala početi proizvoditi učinak.

16 U svojoj službenoj opomeni od 30. srpnja 1970., naslovljenoj na njemačku vladu, Komisija je od njemačke vlade zatražila da „osigura da se od 1. prosinca 1970. ne donose nove odluke o dodjeli potpora u skladu s člankom 32. Zakona od 15. svibnja 1968. (Zakon o ugljenu) na području Sjevernog Porajnja-Vestfalije". Međutim, očito je da Komisija nije ustrajala na poštovanju toga roka.

17 Nasuprot tomu, Komisija pravne posljedice pridaje obavijesti objavljenoj u *Službenom listu* od 14. kolovoza 1970. u smislu da se od dana kada su bile u mogućnosti upoznati

RADNI PRIJEVOD

se s tom obaviješću predmetne stranke više nisu mogle pozivati na legitimni interes za zadržavanje zakonskih odredbi o odobrenju i produljenju spornog sustava.

Zato, kako bi se odredio vremenski učinak Odluke od 17. veljače 1971., prvo valja ispitati to pitanje.

18 U obavijesti objavljenoj u *Službenom listu* od 14. kolovoza 1970. prvo se navodi da je Komisija pokrenula postupak na temelju članka 93. stavka 2. prvog podstavka Ugovora o EEZ-u protiv spornog sustava potpora „jer se neselektivna dodjela takvih ulagačkih subvencija u svim rudarskim područjima Sjevernog Porajnja-Vestfalije više ne može smatrati spojivom sa zajedničkim tržištem".

Kao drugo, u obavijesti se pozivaju sve zainteresirane osobe da Komisiji dostave svoje primjedbe u vezi s produljenjem razdoblja za dodjelu predmetnih ulagačkih subvencija.

19 U skladu s člankom 93. stavkom 2. prvom rečenicom, jedina svrha ove obavijesti je od zainteresiranih osoba dobiti sve potrebne informacije koje će poslužiti kao smjernice za daljnje postupanje Komisije.

Uzimajući u obzir tu svrhu kao i izuzetno sažeti opis i objašnjenje predmetnog sustava potpora, nemoguće je zaključiti da je učinak te obavijesti na prava pojedinaca onakav kakav tvrdi Komisija.

Zbog toga predmetni datum ne smije biti uzet u obzir pri utvrđivanju učinka Odluke od 17. veljače 1971., pa stoga informacije sadržane u toj odluci predstavljaju jedini element koji treba uzeti u obzir pri odlučivanju o navodnoj povredi Savezne Republike Njemačke.

20 U skladu s člankom 93. stavkom 2., ako Komisija ustanovi da je potpora koju je dodijelila država nespojiva sa zajedničkim tržištem, ona donosi odluku prema kojoj je dotična država „mora ukinuti ili izmijeniti".

Za razliku od članka 93. stavka 3. koji se odnosi na ovlast Komisije da prema potrebi bez odgode donese privremene mjere, odluke donesene na temelju članka 93. stavka 2. mogu proizvesti puni učinak samo pod uvjetom da je Komisija predmetnoj državi članici naznačila one elemente potpore koji se smatraju nespojivima s Ugovorom pa su stoga podložni ukidanju ili izmjeni.

21 S tim u vezi, iz izreke Odluke od 17. veljače 1971. proizlazi da je Komisija od Savezne Republike Njemačke zatražila da poduzme sve potrebne mjere kako bi okončala „neselektivnu" dodjelu ulagačkih subvencija u rudarskim područjima Sjevernog Porajnja-Vestfalije, pritom ne određujući rok do kada ili kriterije na temelju kojih tuženik treba ukinuti ili izmijeniti dotične potpore.

Iz preambule i uvodnih obrazloženja Odluke u najboljem slučaju moguće je zaključiti da su kriteriji odabira trebali biti teritorijalne naravi, u smislu da su od produljenja valjanosti sustava potpora korist trebala imati samo određena područja koja su bila osobito pogođena rudarskom krizom.

RADNI PRIJEVOD

22 Traženo objašnjenje teritorijalnog područja primjene Odluke od 17. veljače 1971. bilo je dano tek na sastancima koje je s predstavnicima njemačke vlade Komisija održala nakon te odluke.

Komisija je tek u obavijesti od 16. prosinca 1971. definirala zemljopisne kriterije odabira pri dodjeli potpora, u kojima je navela određene parametre ekonomske naravi koji bi mogli poslužiti u tu svrhu te nabrojala zemljopisne jedinice u kojima bi se daljnja dodjela ulagačkih subvencija mogla smatrati spojivom s Ugovorom.

Konačan popis tih jedinica – opsežniji od onoga koji je bio predviđen Obaviješću od 16. prosinca 1971. – dan je tek u tužbenom zahtjevu kojim je bio započet ovaj postupak.

23 Iz navedenoga proizlazi da je zbog nedostatne konkretizacije jednog od ključnih elemenata odluke donesene na temelju članka 93. stavka 2., sadržaj obveze nametnute Saveznoj Republici Njemačkoj ostao neodređen do trenutka kada Komisija, po okončanju radova izvršenih u suradnji s predstavnicima njemačke vlade, nije bila u mogućnosti njemačkoj vladi specificirati s odgovarajućim stupnjem preciznosti zemljopisno područje primjene potpora predviđenih zakonom o produljenju valjanosti Zakona od 15. svibnja 1968. i u skladu s time unutarnje jedinice u kojima se to produljenje nije smjelo primjenjivati.

Zbog te nesigurnosti u pogledu jednog od bitnih elemenata zabrane koju je izrekla Komisija, njemačkim tijelima ne može se staviti na teret što su poduzela potrebne mjere da se u obzir uzmu legitimni interesi ulagača koji posluju unutar područja koja su naposljetku trebala biti isključena iz dotičnog prava na potporu.

24 Stoga tužbu treba odbiti.

Troškovi

25 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove.

Tužitelj nije uspio u postupku.

Slijedom navedenog,

uzimajući u obzir postupovne akte,

saslušavši izvješće suca izvjestitelja,

saslušavši usmena očitovanja stranaka,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegove članke 93., 169. i 171.,

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda Europske ekonomske zajednice,

RADNI PRIJEVOD

uzimajući u obzir Poslovnik Suda Europskih zajednica,

SUD,

odbacujući sve daljnje ili suprotne zahtjeve, proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 12. srpnja 1973.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: njemački

RADNI PRIJEVOD